

ස්වභාවික උරුමයක් වන කන්තෙලිය වැසි වනාන්තරය හා බැඳුණු ග්‍රාමීය ජීවනෝපාය

එච්.එල්.අයි. මිහිරිණි

භූගෝල විද්‍යා අධ්‍යයන අංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය.

mihiriniliyanage@gmail.com

සංකෙස්පය

මෙම ශාස්ත්‍රීය ලිපිය මගින් අවධානය යොමු කරනු ලබන්නේ ස්වභාවික උරුමයක් වන කන්තෙලිය වැසි වනාන්තරය හා බැඳුණු ග්‍රාමීය ජීවනෝපාය පිළිබඳවයි. කන්තෙලිය වන රක්ෂිතය ශ්‍රී ලංකාවේ ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටි පහත් බිම් නිවර්තන වැසි වනාන්තරයකි. සිංහරාජ ලෝක උරුම වැසි වනාන්තරයට සාපේක්ෂව කන්තෙලිය ශාක විවිධත්වයෙන් පොහොසත් ම වනාන්තරය ලෙස සැලකේ. ලංකා ජලයිට්‍රිඩ් සංස්ථාව (Ceylon Plywood Corporation) වර්ෂ 1968 සිට වර්ෂ 1988 දී දැව කැපීම අත්හිටුවන තෙක් මෙම සංකීර්ණයේ දැව කැපීමේ කටයුතුවල නිරත වී ඇත. නමුත් ස්වභාවික සම්පතක් වශයෙන් කන්තෙලිය වැසි වනාන්තරය ග්‍රාමීය ජීවනෝපාය තර කර ගැනීම සඳහා ගම්මුත් තවමත් උපයෝජනය කර ගනී. ඒ අනුව මෙහි පර්යේෂණ ගැටළුව ලෙස කන්තෙලිය වැසි වනාන්තරය හා බැඳුණු ග්‍රාමීය ජීවනෝපායන් මොනවාද යන්න හැඳින්විය හැකිය. මෙම අධ්‍යයනයේ මූලික අරමුණ වන්නේ ග්‍රාමීය ජීවනෝපායන් හඳුනාගැනීම වේ. පර්යේෂණ ගැටළුවට අදාළව ප්‍රාථමික හා ද්විතියික දත්ත අධ්‍යයනය තුළ රැස්කර ඇති අතර ලබාගන්නා ලද ගුණාත්මක දත්ත තේමා විශ්ලේෂණය ඇසුරින් විශ්ලේෂණය කර ඇත. අධ්‍යයනය තුළ ලබාගන්නා ලද ප්‍රාථමික දත්ත උද්ගාමී තර්කන ප්‍රවේශය යටතේ මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය භාවිතා කරමින් විශ්ලේෂණය කර ඇති අතර එහි ප්‍රතිඵල වගු හා ප්‍රස්ථාර මගින් ඉදිරිපත් කර ඇත. ප්‍රතිඵල හා සාකච්ඡාව තුළ කන්තෙලිය වැසි වනාන්තරයට ප්‍රතිවිරුද්ධ පැති දෙකක පිහිටා තිබෙන නාකියාදේණිය හා දෙදියගල ගම්මාන අවට ගම්වාසීන්ගේ මානව හා කෘෂි ආර්ථික කටයුතු වනාන්තරය සමඟ දක්වන අන්තර් සම්බන්ධතාවයන් විශ්ලේෂණය කර විග්‍රහ කර ඇති අතර පර්යේෂණය තුළ හේන් ගොවිතැන, වී වගාව, වන ද්‍රව්‍ය රැස්කිරීම හා කිතුල් කර්මාන්තය, රබර් කිරි කැපීම, කුරුඳු කැපීම, ගම්මිරිස් වගාව, තේ ගස් සිටුවීම, කන්තෙලිය ආශ්‍රිත සංචාරක කර්මාන්තය සහ සංචාරක මාර්ගෝපදේශ රැකියාව ග්‍රාමීය ජීවනෝපායන් වශයෙන් හඳුනාගෙන ඇත.

මුඛ්‍ය පද - ස්වභාවික ප්‍රාග්ධනය, කන්තෙලිය වැසි වනාන්තරය, ග්‍රාමීය ජීවනෝපායන්, ප්‍රාථමික ආර්ථික කටයුතු

හැඳින්වීම

ස්වභාවික සම්පත් ස්වභාවික ප්‍රාග්ධනය ලෙස සැලකේ. ලෝකයේ සෑම රටක් ම කවර හෝ ස්වභාවික සම්පත් පදනමක් මත ගොඩනැගී ඇත. එහෙත් ආර්ථිකයක් තුළ ස්වභාවික සම්පත්වල වැදගත්කම රටින් රටට වෙනස් වේ. ස්වභාවික සම්පතක් ලෙස වනාන්තර, ගහකොළ, ජලය නොමැතිනම් මිහිපිටින් ජීවය තුරන්වනු ඇත. වනාන්තර ලෙස සැලකිය යුත්තේ ස්වභාවික සම්පත්වල යථා ස්වභාවයයි. එහෙත් හිරු එළිය, වාතය හා ඇතැම් ජල මූලාශ්‍ර වැනි ස්වභාවික සම්පත් හැර බොහොමයක් ස්වභාවික සම්පත් ඒවායේ ප්‍රකෘති තත්වයෙන් ම ප්‍රයෝජනයට ගත නොහැක. ඒවා ප්‍රයෝජනයට ගතහැකි තත්වයට පත්කිරීමට අනෙකුත් නිෂ්පාදන සම්පත් යොදා යෝග්‍ය තත්වයට පත්කර ගත යුතුය. එසේ කිරීමෙන් පසු තවදුරටත් එම සම්පත වනාන්තර ලෙස හැඳින්විය නොහැකි අතර, එය ප්‍රාග්ධනය බවට පත්වේ. උදාහරණයක් ලෙස වනාන්තරවලින් සපයා ගන්නා ඖෂධ, දර ඇතුළු වන ද්‍රව්‍ය ස්වභාවික ප්‍රාග්ධනයයි. එම ද්‍රව්‍ය වනාන්තරයෙන් ලබා ගැනීමට පෙර පැවතියේ ප්‍රකෘති තත්වයෙනි.

වැසි වනාන්තර යනු ඉතා ඉහළ වර්ෂාපතනයක් ලැබෙන වනාන්තර වේ. අර්ථ දැක්වීමට අනුව එය අවම වාර්ෂික වර්ෂාපතනය මිලිමීටර් 1750 - 2000 (අඟල් 68 - 78) අතර ප්‍රමාණයක් විය යුතුය. වැසි වනාන්තර පෘථිවිය මත ජීවත් වන ශාක හා සත්ත්ව විශේෂ 2/3කට ම වාසස්ථාන වේ. (Bandarathilake, HM 2003) තක්සේරු කර ඇති අන්දමට මෙහි ජීවත්වන ශාක, කෘමි සහ බොහෝ ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් විශේෂ මිලියන ප්‍රමාණයක් තවමත් හඳුනාගෙන නොමැත. නිවර්තන වැසි වනාන්තර පෘථිවිය මත ඇති ආහරණයක් ලෙස ද හැඳින්වෙන අතර එය ලොව විශාලතම ඖෂධාගාරය ලෙස ද හැඳින්වෙන්නේ ඒ තුළින් සොයා ගන්නා ලද විශාල ප්‍රමාණයක ස්වභාවික ඖෂධ ප්‍රමාණයක් හේතුවෙනි. ලංකාවේ තෙත් කලාපයේ ඇති සත්ත්ව හා ශාක විශේෂ සංඛ්‍යාව මෙන්ම ජාන විවිධත්වය වියළි කලාපයට වඩා බෙහෙවින් ඉහළ ය. එම නිසා තෙත් කලාපයේ වැඩිම අවධානයකට ලක් වූ වනාන්තරයක් ලෙස කන්තෙලිය දෙවැනි වන්නේ සිංහරාජයට පමණි.

මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ කන්තෙලිය වනාන්තරය අවට ගම්මානවල මානව ක්‍රියාකාරකම් වනාන්තරයත් සමඟින් දක්වන අන්තර් සබඳතාවයන් විශ්ලේෂණය කර, ගම්වල ජනතාව තම ජීවනෝපායන් සරිකර ගැනීමට ස්වභාවික සම්පතක් ලෙස කන්තෙලිය වනාන්තරය උපයෝගී කර ගන්නා ආකාරය පිළිබඳව විශ්ලේෂණය කිරීමයි. ඒ අනුව කන්තෙලියේ ප්‍රතිවිරුද්ධ පැති දෙකක

පිහිටා තිබෙන ගම්මාන දෙකක් වන දෙදියගල හා නාකියාදෙණිය තෝරාගෙන ඒවායේ මානව හා කෘෂි ආර්ථික කටයුතු කෙසේ සිදුවන්නේ ද යන්න අධ්‍යයනයක් සිදු කෙරිණි. දිළිඳු ජීවිත ගතකරන ගම්මුත් වනබිමෙන් ඵලවැල නෙලාගනිමින්, කිතුල්, වේවැල් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන සිදුකරමින් මෙම ගම්මානවල ප්‍රධාන ආදායම වන තේ වගාව ආශ්‍රිත භූමි පරිභෝජන රටාවන් නිර්මාණය කරගැනීම ඔස්සේ තම ජීවනෝපාය වනාන්තරයට අවම හානියක් කරන හෝ කිසිදු හානියක් නොකරන ලෙස පවත්වා ගනිමින් ජීවත්වන ආකාරය දැකගත හැකිවිය.

ක්‍රමවේදය

මෙම ශාස්ත්‍රීය අධ්‍යයනය තුළ මූලික වශයෙන් ප්‍රාථමික දත්ත හා ද්විතියික දත්ත යන දෙආකාරයේ ම දත්ත රැස්කොට ඇති අතර සම්මුඛ සාකච්ඡා, නිරීක්ෂණ, ප්‍රශ්නාවලි ආදී ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ මගින් ප්‍රාථමික දත්ත ලබාගෙන ඇති අතර පර්යේෂණ සමුළු, පර්යේෂණ පත්‍රිකා, සඟරා හා පොත්පත් මගින් ද්විතියික දත්ත රැස්කොට ඇත. ලබාගන්නා ලද ගුණාත්මක දත්ත උද්ගාමී තර්කන ප්‍රවේශය ඔස්සේ මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය භාවිතා කරගනිමින් තේමා විශ්ලේෂණය ඇසුරින් විශ්ලේෂණය කර ඇත.

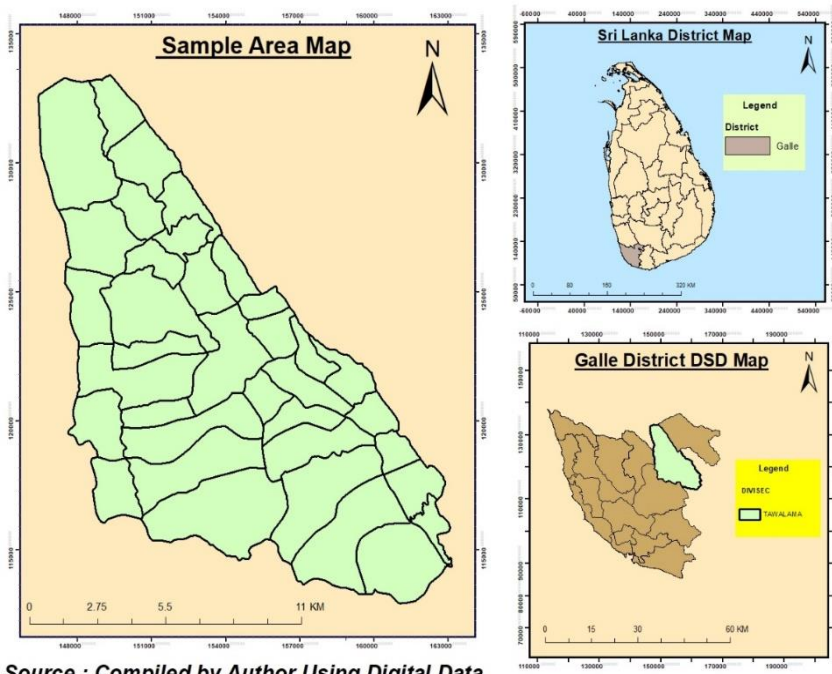
ප්‍රතිඵල හා සාකච්ඡාව

කන්තෙලිය වැසි වනාන්තරය සහ අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ පිහිටීම

ගාල්ල සහ මාතර දිස්ත්‍රික්ක අතරමැදි කන්තෙලිය වනාන්තරය පිහිටා ඇත. මෙය නිවර්තන තෙත් කලාපීය වැසි වනාන්තරයක් ලෙස සැලකේ. උතුරු අක්ෂාංශ අංශක 06-09 හා 06-18ත් නැගෙනහිර දේශාංශ 80-90ත් හා 80-27ක් අතර පිහිටා ඇති වනාන්තරයේ සම්පූර්ණ වර්ග ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර 5305කි. (*Conservation Management Plan 1995*) ආසියාවේ ඇති වැසි වනාන්තර අතුරින් ඒකදේශීය විශේෂ වැඩි ගණනකින් සමන්විත වනාන්තරයක් ලෙස කන්තෙලිය වනාන්තරය පිළිගැනේ. කන්තෙලිය වනාන්තරය බටහිර දෙසින් ගලා බස්නා ගිං ගඟත් නැගෙනහිර දෙසින් ගලා බස්නා නිල්වලා ගඟත් මගින් පෝෂණය කරයි. ගංගාවල අසිරිය පමණක් නොව ඒ ආශ්‍රිතව සෑදුණු නොයෙක් භූ ලක්ෂණන් සෞන්දර්යත් මෙම වනාන්තරය තුළ දී විදගැනීමට හැකිය. එමෙන්ම මේ කන්තෙලිය, දෙදියගල, නාකියාදෙනිය වනාන්තර පද්ධතිය සමාන්තර කඳු පන්ති කිහිපයකින් යුක්ත වේ. තව ද කන්තෙලිය ශ්‍රී ලංකාව තුළ මෙන්ම ලෝකයේ ඇති ජෛව විවිධත්වයෙන් ඉහළ ම ස්ථාන අතරින් එකක් ලෙස හැඳින්විය හැකි සේ ම කන්තෙලිය තුළ ඇති ජෛව විවිධත්වය ලෝක උරුමයක් ලෙස සලකන “සිංහරාජ” වැසි වනාන්තරයටත්

වඩා ඉහළ බව හැඳින්වේ. මේ හේතූන් නිසා ම 2004 වර්ෂයේ දී එය ජෛවගෝල රක්ෂිතයක් ලෙස යුනෙස්කෝ විසින් නම් කර තිබේ (UNESCO 2004).

දෙසැම්බර් සහ පෙබරවාරි මාස කන්තෙලියේ සංචාරයට වඩාත් සුදුසු කාලයන් වේ. මන්දයත් වර්ෂාව හොඳින් ලැබෙන කාල නිසාවෙනි. එම කාලවලට දොළවල් ජලයෙන් පිරී පවතින නිසා සුන්දර දසුන් නැරඹීමට අවස්ථාව හිමි වන අතර ම ස්වභාවික ස්නානයක් ද ලබාගත හැකිය. සංචාරකයන් වැඩි වශයෙන් මෙහි පැමිණෙනුයේ පා ගමන් සඳහා වන අතර ඒ සඳහා සුදුසු කාලය වනුයේ මාර්තු සහ අප්‍රේල් මාසයි. මන්ද එම කාලයේ වර්ෂාව අඩු හෙයිනි.

Source : Compiled by Author Using Digital Data

සිතියම් අංක 01 : අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ පිහිටීම

කන්තෙලියට ලඟා විය හැකි ආකාර

- පළාත - දකුණු පළාත
- දිස්ත්‍රික්කය - ගාල්ල
- පිහිටීම - ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ තවලම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ පිහිටා ඇත.

- ගමන් මාර්ගය - කන්තලිය වන පිවිසුමට කෝරළේගම - කන්තලිය මාර්ගය ඔස්සේ ලඟාවිය හැකිය. කෝරළේගම - කන්තලිය මාර්ගය ගාල්ල, උඩුගම, තවලම හරහා නෙළුව ප්‍රධාන මාර්ගයට ඔබ්බෙන් වූ රට වාහන ගමන් කළ හැකි කුඩා මාර්ගයකි. කොළඹ සිට කළුතර හෝ හොරණ හරහා මතුගමට පැමිණ මීගහතැන්න, නෙළුව, තවලම, හිනිදුම හරහා කෝරළේගමට පැමිණිය හැකිය. නැතිනම් මීගහතැන්න - පිටිගල මාර්ගයේ බොරළුහේන හරහා තවලම මාර්ගයේ පැමිණ හිනිදුම හරහා ද පැමිණිය හැකිය. ගාල්ල උඩුගම හරහා පැමිණීම මෙන්ම දක්ෂිණ ලංකා අධිවේගී මාර්ගයේ බද්දේගම පිවිසුම් මඟ හරහා උඩුගමට පැමිණීමෙන් ද මෙහි ලඟාවිය හැකිය.

කන්තලිය- නාකියාදෙණිය- දෙදියගල වනාන්තර සංකීර්ණය

වනාන්තර	ඝන වනාන්තර (හෙක්ටයාර)	වීරල වනාන්තර (හෙක්ටයාර)	වන වගාව (හෙක්ටයාර)	එකතුව
කන්තලිය	5,108	168	29	5,306
දෙදියගල	3,306	198	-	3,504
නාකියාදෙණිය	1,300	29	-	1,329
එකතුව	9,714	395	29	10,139

වගු අංක 01 : කන්තලිය- නාකියාදෙණිය- දෙදියගල වනාන්තර සංකීර්ණයේ පැතිරීම

Source: KDN Forest Complex - Conservation Management Plan (1995)

ස්වභාවික සම්පතක් ලෙස කන්තෙලියේ වැදගත්කම

පරිසර සංවරණයේ පිවිසුම් දොරටුව ලෙස සැලකෙන කන්තෙලිය රක්ෂිතය කඳු හා නිම්නවලින් යුත් මීටර් 60 - 425 උච්චත්වයකින් යුතු ඉහළ ජෛව විවිධත්වයක් දක්නට ලැබෙන වන ගොමුවකි. එක් කුඩා ප්‍රදේශයක හමුවන වැඩි ම ජෛව විවිධත්වය වාර්තා වන්නේ ද කන්තෙලිය රක්ෂිතයෙනි. මේ නිසා කන්තෙලිය ජෛව විද්‍යාත්මක උණුසුම් කලාප හෙවත් Bio diversity hot spot ලෙස සලකයි. අධික ජෛව විවිධත්වයක් පැවතිය ද කන්තෙලිය වනාන්තරය තුළ ප්‍රාථමික වනාන්තර (primary forest) ඇත්තේ ඉතා සුළු ප්‍රමාණයකි. වනාන්තරය පුරා පැතිර පවතින්නේ අලුතින් වැඩුණු ශාකවලින් යුත් ද්විතියික වනාන්තර (secondary forest) ය. මීට හේතුවී ඇත්තේ 1960 දශකයේ සිට 1970 අගභාගය වන තුරු තුනී ලැලි සංස්ථාවේ ගාල්ල ගිංතොට කම්හල වෙත තුනී ලැලි නිෂ්පාදනය සඳහා දැව ලබා ගැනීමට වරණීය ලෙස දැව හෙළීමට ලක්කිරීමයි. වර්තමානයේ පවා දැව හෙළීම සඳහා ඉදිකරන ලද ගොඩනැගිලි සහ තාර දමා සකස් කළ මාර්ග පද්ධතිය වනාන්තරය තුළ දක්නට ලැබේ. මෙම මාර්ග වනාන්තරය සංචාරක කටයුතු සඳහා යොදාගෙන ඇත. ලැලි සඳහා දැව කැපීම නතරවීමෙන් පසු වනාන්තරය සනච වැඩි ඇති අතර, අද වන විට වනාන්තර විනාශයක් සිදුවී ඇති බවට සලකුණු මැකී ගොස් තිබේ.

කන්තෙලිය දකුණු ආසියාවේ පිහිටි ශාක සම්පත අතින් ඉහළ ම වටිනාකමකින් යුක්ත වනාන්තරයකි. කන්තෙලිය වනාන්තරයෙන් ශාක විශේෂ 301ක් වාර්තා වී තිබේ. මෙම ශාක විශේෂවලට ශාක, පඳුරු සහ පැළෑටි අයත්වන අතර, ඉන් 25%ක් ම ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික වේ. (Conservation Management Plan 1995) මෙම ශාක විශේෂ අතුරින් විශේෂ 26ක් අප රටෙන් වැදවියාමේ තර්ජනයට ලක්වී තිබේ. කන්තෙලිය වනාන්තරය තෙත් කලාපීය වනාන්තර අතුරින් ඉහළම ආවේණික කාණ්ඩය ශාක විශේෂ ප්‍රතිශතයක් (60%) සතු වනාන්තරයකි. කන්තෙලිය වනාන්තරයේ ප්‍රමුඛ ශාක කුලය ලෙස හොර කුලය හැඳින්විය හැකිය. තවද, නා, දුන් ,ඇටඹ, කීන, කැකුණ, බදුල්ල, රං දෝනළු, දොරණ, බෙරලිය දුන්, හොඳ බෙරලිය, තිනිය, දියපර, ආර්ද්ද, මඩොල් ආදී ශාක විශේෂ බහුලව දැකිය හැකිය. මෙහි දක්නට ලැබෙන මැන්ඩෝරා විශේෂයක් මුළු ලොවින් ම දක්නට ලැබෙන්නේ කන්තෙලියේ පමණි. වනාන්තරය තුළ ඖෂධ ශාක වර්ග ද රාශියක් හමුවේ. ඒවා අතර රසකිඳ, වෙනිවැල්, හානාවාරිය, එනසාල්, කුඩා හැඩයා, මහා හැඩයා, සත්සඳ, සඳරාජ, වනරාජ, ඉරු රාජ, කොකුම්, දුම්මල වැනි ශාක මුල් තැනක් ගනී.

කන්තලිය තුළ අනෙකුත් වැසි වනාන්තරයකට නොදෙවෙනි මට්ටමේ ඉහළ සත්ව විවිධත්වයක් ද දක්නට ලැබේ.

කන්තලිය රක්ෂිතය තුළින් පක්ෂි විශේෂ 120ක් පමණ හඳුනාගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික පක්ෂි විශේෂ 24 අතරින් පක්ෂි විශේෂ 14ක් ම මේ අතර සිටීම සුවිශේෂී වැදගත්කමකි. බට ඇටිකුකුලා, කැහිබෙල්ලා, වලිකුකුලා, දෙමලිච්චා, හබන් කුකුලා, අඵගිරවා, වන රතුමල් කොහා, ලංකා සැලලිහිණියා වැනි දුර්ලභ පක්ෂි විශේෂ රාශියක් කන්තලිය තුළ දී දැක බලාගත හැකිය. (*Conservation Management Plan 1995*) කන්තලිය තුළින් ක්ෂීරපායී විශේෂ 20ක් පමණ හඳුනාගෙන ඇති අතර කඵ වඳුරා, මී මින්නා, රත් උණහපුඵවා, රත් හෝතඹුවා, ගෝනා, කබල්ලැවා, බටුලේනා, දඬු ලේනා, දම් මුහුණැති කොළ වඳුරා බහුලව හඳුනාගත හැකිය. මෙම විශේෂ අතුරින් ගෝනා විශාලතම ශාක භක්ෂක සත්ත්ව විශේෂය වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ වෙසෙන විශාලතම මාංශ භක්ෂක සත්ත්වයා වන දිවියා ද මෙම වනාන්තරය තුළින් වාර්තා වී තිබේ.

දකුණු ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටි ප්‍රධාන ගංගා දෙක වන ගිං හා නිල්වලා ගංගා දෙකෙහි ම ප්‍රධාන පෝෂක ප්‍රදේශය වන්නේ කන්තලිය වනාන්තරයයි. වනාන්තරය තුළින් ආරම්භ වන දිය දහරා විශාල ප්‍රමාණයක් පවතින බැවින් ජල විද්‍යාත්මකව දකුණු ලංකාවේ ප්‍රථම ස්ථානය හිමි වන්නේ ද කන්තලියට ය. වනය තුළ ඇති කුඩා දිය දහරාවන් මඟින් ප්‍රධාන ජල දහරාවන් තුනකට ජලය සපයන අතර මෙම අතු ගංගා තුන ඔස්සේ ගිං ගඟ වෙත ජලය සැපයීම සිදුකරයි. මේ එක් අතු ගංගාවක් මඟින් වනයේ පිහිටි සුන්දර ම දියඇලි දෙක වන අනගිමල ඇල්ල හා නාරංගස් ඇල්ල යන සුන්දර දියඇලි දෙක ඇති වේ.

කන්තලිය රක්ෂිතයේ ඇති සුවිශේෂී ලක්ෂණය වන්නේ එහි පාරිසරික සංවරණය සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් ලබා දීමයි. මෙම වනාන්තරයේ ජෛව විවිධත්වයේ සුවිශේෂීත්වය නිසා ම 2002 වසරේ සිට දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයන් වෙනුවෙන් කන්තලියෙහි පිවිසුම් දොරටුවක් නිර්මාණය කොට තිබේ. එමෙන්ම පරිසරය හා ජෛව විවිධත්වය පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම් හා සුදුසු වටපිටාවක් ද මෙහි පවතී. මේ නිසා ම පරිසරවේදීහු, විද්‍යාඥයින් පර්යේෂකයින්, පාසල් හා විශ්වවිද්‍යාල සිසුහු, ඡායාරූප ශිල්පීහු මෙන්ම සාමාන්‍ය ජනතාව ද නිරන්තරයෙන් ම කන්තලිය වනපෙත වෙත පැමිණීමට පුරුදුවී සිටිති. කන්තලියට පැමිණෙන පරිසරලෝලීන් වෙනුවෙන් අවශ්‍ය සියලු පහසුකම් වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් සිදුකරයි. වනාන්තරයට පැමිණෙන්නන් වෙනුවෙන් අවශ්‍ය පුහුණු මාර්ගෝපදේශකයින් වනාන්තරයේ විවිධ ස්ථානවල

නිරීක්ෂණ අවටාල සහ ගිමන් හැරීමේ ස්ථාන, තොරතුරු මධ්‍යස්ථාන, ප්‍රවේශපත්‍ර කාර්යාල, සම්මන්ත්‍රණ ශාලා පහසුකම් සහ පිටත හිඳගෙන විවේක ගැනීමට සැකසුණු ස්ථානවලින් සමන්විත වූ සංරක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය සහ තොරතුරු සහ මුද්‍රිත ද්‍රව්‍ය මිලදීගත හැකි අලෙවිහල් ආදී සියලු පහසුකම් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සපයා ඇත. එමෙන්ම ඉතාමත් අඩු මුදලකට රාත්‍රී කාලයේ නැවතීම සඳහා සුවපහසු කාමර පහසුකම් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සංචාරකයින්ට සපයා දී තිබේ. කැමට අවශ්‍ය කරන ද්‍රව්‍ය පිටතින් රැගෙන පැමිණියහොත් කැම සකසා දීමට ද මෙහි අරක්කැමියෝ සුදානමින් සිටිති. කන්නෙලිය රක්ෂිතය නැරඹීමට යන සංචාරකයෙකුට දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ලබා දෙන මඟ පෙන්වන්නෙකු සහ ඇතුළුවීමට ප්‍රවේශපත්‍ර ලබා ගැනීම අනිවාර්ය වේ. මඟ පෙන්වන්නෙකු නොමැතිව වනයට ඇතුළුවීමට කිසිසේත් ම අවසර ලබා නො දේ.

ජෛව විවිධත්වය අතින් අතිශය සංවේදී කලාපයක් වන ජීවයේ හදවත බඳු කන්නෙලිය මිනිසාගේ පැවැත්මට අවශ්‍ය ස්වභාවික ප්‍රාග්ධනය උත්පාදනය කරන තෝතැන්නක් වශයෙන් හැඳින්විය හැකිය.

කන්නෙලිය වැසි වනාන්තරය අවට ගම්මාන

කන්නෙලිය වනාන්තර සංකීර්ණය අවට ගම්මාන 78ක ගැමියන් 10,000ක් පමණ ජීවත් වෙති. වන වගාව, දැව නොවන නිෂ්පාදන එකතු කිරීම, වී වගාව, තේ, රබර් සහ කුරුඳු වගාවන්, සත්ත්ව පාලනය සහ වෙනත් කෘෂිකාර්මික හා ගෘහ කර්මාන්ත වැනි ප්‍රධාන ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් වනාන්තරය වටා සිදු වේ. කෙසේ නමුත් ස්වභාවික ප්‍රාග්ධනය සහ ලංකාවේ ජීවනෝපාය යන නිබන්ධනයට පාදක කරගනු ලැබුවේ කන්නෙලිය අවට ඇති නාකියාදෙණිය හා දෙදියගල ගම්මාන දෙක වේ. ගාල්ලට උතුරින් සහ නැගෙනහිර දෙසින් පිහිටි කන්නෙලියට අයත් සමස්ත භූමි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර 5305කි. ඒ අතරින් හෙක්ටයාර 5108ක් ගණ වනාන්තරය ලෙසත් ඉතිරි හෙක්ටයාර 168 එළිමහන් ප්‍රදේශ ලෙසත් පවතී. කන්නෙලිය වශයෙන් තනිව සැලකීමේ දී තත්ත්වය එසේ වුවත් කලින් සඳහන් කළ ප්‍රදේශ තුන ම එකතුව පද්ධතියක් ලෙස සැලකීමේ දී එය ඉතා ම විශාල ප්‍රදේශයකි. කන්නෙලිය, දෙදියගල සහ නාකියාදෙණිය යන පද්ධතිය ම එකට සැලකූවිට එහි සමස්ත භූමි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර 1200කට ආසන්න වේ.

වනාන්තරය හා ඒ ආශ්‍රිත ප්‍රදේශවල ජීවත්වන ගැමියන් බොහෝ දෙනා තවමත් දරිද්‍රතාවයෙන් බැටකන ජන කොට්ඨාසයක් ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. එමෙන්ම ගම්මානත් අවම පහසුකම් යටතේ තවමත් නොදියුණු තත්වයේ පවතින ප්‍රදේශ වේ.

අධ්‍යයනය සඳහා තෝරාගත් කන්නෙලිය වනාන්තරයට ඉතාමත් ආසන්න, නෙළුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයට අයත් නාකියාදේණිය සහ දෙදියගල ප්‍රදේශත් තවමත් ඌණ සංවර්ධිත තත්වයේ පවතින ගම්මාන වේ. කෙටියෙන් ම කිවහොත් රෝහල් පහසුකම් ලබාගැනීමට පවා අධ්‍යයන ප්‍රදේශවලින් තරමක් දුරින් පිහිටි උඩුගම ප්‍රදේශයට ම යා යුතුය. ග්‍රාමීය පාසල් හතරක් අධ්‍යයන ප්‍රදේශ තුළ පිහිටා තිබෙන අතර එයින් පාසල් දෙකක් කනිෂ්ඨ විද්‍යාල වේ. ගම්මාන දෙකටම ආසන්නතම ප්‍රධාන බස් නැවතුම්පොළ උඩුගම ප්‍රධාන බස් නැවතුම්පොළයි. වනජ ද්‍රව්‍ය ද අලෙවි කරමින් පවත්නා සතිපොළ සෑම සති අන්තයකම ඉරිදා දින උඩුගම ප්‍රධාන බස් නැවතුම අසල පැවැත්වේ.

අඩු පහසුකම් තත්වයන් පැවතිය ද ස්වභාව සෞන්දර්ය අතින් ඉතාමත් සුන්දර වපසරියක පිහිටා ඇති ප්‍රදේශයක් ලෙස නාකියාදේණිය සහ දෙදියගල ගම්මාන හැදින්විය හැකිය. දූෂිත වායූන් රහිත පිරිසිදු ඔක්සිජන් ආශ්වාස කරන නිරෝගී මිනිසුන් ජීවත්වන හරිත කලාපයක් ලෙස මෙම ගම්මාන හැදින්විය හැකිය. තිරසාර ලෙස වන සම්පත පරිහරණය කරමින් ස්වභාවික ප්‍රාග්ධනය උත්පාදනය කර ගැනීමට ග්‍රාමීය ජනතාව තව තවත් උත්සුක වන්නේ නම් දරිද්‍රතාවයෙන් දුක් විදින මෙකී ප්‍රාථමික ගම්මාන සම්පත් කලාපයන් බවට පත්වනු නොඅනුමානය. ඒ සඳහා අවශ්‍ය අදහස් හා යෝජනාවලියක් ලිපිය අවසානයේ සඳහන් කර තිබෙයි.

ග්‍රාමීය භූමි පරිභෝජන රටාව

කන්නෙලිය ජනාවාස වූ මුල් යුගයේ දී වන්නියෙන් පැමිණි මිනිසුන් ගොවිතැන් කරමින් ජීවත් වී ඇත. එහි දී ප්‍රධාන වශයෙන් ම හේන් ගොවිතැන සිදුකර ඇත. පසුව ක්‍රම ක්‍රමයෙන් 19 හා 20 වෙනි සියවස් හි ග්‍රාමීය කේන්ද්‍ර නාකියාදේණිය හා දෙදියගල අවට ස්ථාපනය වෙත් ම වනබිමෙන් ලබාගත හැකි ද්‍රව්‍ය වලින් ද ඔවුහු පෝෂිත වූහ. ඒ අතර බෙරලිය, හල්, නොලොල්, ඉදලෝලු හතු හා විවිධ පලා වර්ග, අල වර්ග වැනි දෑ ආහාර සඳහා ඔවුන් සපයා ගන්නා ලදී. කිතුල් පැණි හා මී පැණි ද වනබිමෙන් ගෙන තිබේ. මුල් යුගයේ හේන් වගාව හා වී ගොවිතැනෙන් යැපුණු ඔවුහු පසුව වනබිමෙන් එතසාල් නෙලීම, දුම්මල කැඩීම, ලී ඉරීම, මිනිරන් පතල් කැපීම, මැණික් ගැරීම හා වෙනත් සුළු වෙළඳාම් හි නිරතව සිය ආර්ථිකය තරකර ගත්හ.

මේ වන විට ගම්වාසින්ගෙන් නිරන්තරයෙන් වනාන්තර බිමට ඇතුළු වන්නේ බොහෝවිට පුරුද්දට මෙන් ඉඳහිට එහි යන පිරිමි උදවිය හෝ වනරොදේ කිතුල් ගහක් මැදගන්නා අයෙකු පමණි. සැප්තැම්බර් සිට ඔක්තෝම්බර් අතර මාසවල හැඳෙන දුඹුරු පාටට හුරු පිසු විට ඌරු මස්වලට සමාන ඉදලොලු නම් බිම්වල්

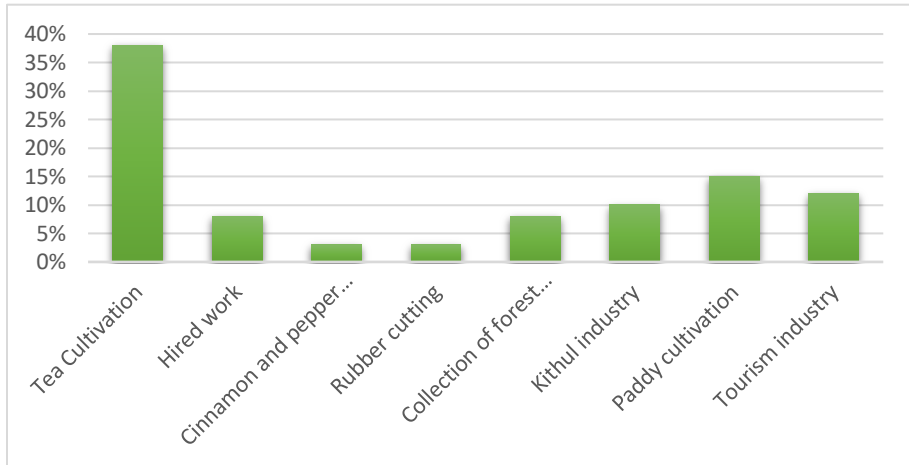
වර්ගය නෙළීමට ගම්මුත් වන වදිති. මෙම හතු වියළා කල්තබා ගත හැකිය. ගල් වෙරළ, හිඹුටු, ඩොංගා ආදී පලතුරු කන්තෙලියේ ඇත. තව ද වසර 5කට පමණ වරක් හැදෙන අගලක පමණ විෂ්කම්භයක් ඇති බෙරලිය ගෙඩි ජනවාරි මස දී වනබිමට ගොස් රැස්කර ගනී. තව ද වසරකට වරක් ජූලි - අගෝස්තු මාසවල නෙලා ගත හැකි තොලොල් නම් ගෙඩි වර්ගයක් ද වනාන්තරයේ ඇත. මෙම බෙරලිය හා තොලොල් කඩා ගැනීම දැනටත් කන්තෙලිය අවට දෙදියගල හා නාකියාදෙණිය ගම්මානවල ගම්මුත් නියමිත කාල වකවානුවල දී වනයට පිවිසෙති. ගැමියන් කන්තෙලියෙන් ලබා ගන්නා ඖෂධ අතර වෙනිවැල් (බාන්වැල්), පුස් ඇට, වැල් කුරුදු, බිං කොහොඹ ආදිය වෙයි. වනබිමෙන් ලබාගන්නා රෙසින් වර්ග අතර දුම්මල හා දොරන තෙල් විශේෂ වේ. නිවෙස් හෙවිලි කිරීමට ගන්නා ද්‍රව්‍ය අතර ඉලුක්, වියළි බෙරු පත්‍ර හා බටකොළ ඇත. ඒවා වෙලීමට බාදුරා වැල්, පෝට වැල් ආදිය ගනී. නමුත් වේවැල් (කුකුල් වැල්), වෙනිවැල් යනාදිය වර්ෂ 1970 දී පමණ තේ ආර්ථිකය පැමිණීමත් සමඟ නෙලාගැනීම සීමිත විය. 2004 දී කන්තෙලිය ජෛවගෝල රක්ෂිතයක් කළ පසුව වේවැල් වනාන්තරයෙන් ලබා ගැනීම දුෂ්කර වී ඇත. වේවැල් කපා කුඩා, මළු, පුටු, පෙට්ටි, පිඟන් ආදිය සකසා ගැමියන් කන්තෙලියට එන සංචාරකයන්ට අලෙවි කරයි.

ගැමියන් ආහාරයට ගන්නා මීවන ශාක අතර, ගමේ බඩවැට්ටිවල සැදෙන පාත්තරං කොකු හා ගිනිහොඬ ශාක ඇත. තව ද දෝතලු, පුවක් ශාකයේ බඩ හා කටු කිතුල් ශාකයේ බඩ ව්‍යංජනයට උයා ගනී. කන්තෙලිය හා අවට වනබිමෙහි ඇති ශාක විශේෂ 179ක් පමණ අවට ගම්වාසීන් විසින් වනජ ද්‍රව්‍ය සපයා ගැනීමට යොදාගන්නා බව හඳුනාගෙන ඇත. වනබිමෙන් ගම්මුත් කුළුබඩු ලෙස එනසාල් හා ගොරකා ලබාගනී. මෙම එනසාල් ස්වභාවිකව ම පැතිරී ඇත. 1960 ගණන් හි වනබිම කුළු තාවකාලිකව කුඩාරම් ගසා මිනිසුන් එනසාල් එකතු කර ඇත. තුනී ලෑලි කර්මාන්තය සඳහා වනාන්තරයේ ගස් කැපීමත් සමඟ එනසාල් ගහනය මේ වනවිට තරමක් අඩු වී ඇත.

නාකියාදෙණිය හා දෙදියගල ගම්වාසීන්ගේ ආර්ථික ප්‍රභවයන්

කන්තෙලිය ආශ්‍රිත ගම්මානවල විවිධ ආදායම් ප්‍රභවයන් කාලානුරූපීව විකාශනය වී ඇත. මුල් කාලයේ වූ හේන් ගොවිතැන, වී වගාව, වන ද්‍රව්‍ය රැස්කිරීම හා කිතුල් කර්මාන්තය වෙනුවට දැන් ඒ ඒ ගම්මානවල අඩු වැඩි වශයෙන් රබර් කිරි කැපීම, කුරුඳු කැපීම, ගම්මිරිස් වගාව, තේ ගස් සිටුවීම, කන්තෙලිය ආශ්‍රිත සංචාරක කර්මාන්තය සහ සංචාරක මාර්ගෝපදේශ රැකියාව ද වර්ධනය වී ඇත.

ක්ෂේත්‍ර

වග්‍ර අංක 02 - නාකියාදේශීය හා දෙදියගල ආර්ථික ප්‍රභවයන්

මූලාශ්‍රය : ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත ඇසුරෙනි

රබර් ඉඩම්හි ඉතා කලාතුරකින් කිරි කැපෙන අතර එය ද ඉදිරි කාලවල නතර වනු ඇත්තේ රබර් ගස් දරට විකුණන හෙයිනි. අක්කර 5ක් පමණ ඇති කුරුඳු වගාව දෛනික රැකියාවක් නොවන අතර නියමිත කාලවල දී කුරුඳු ගස් වැවුණු පසුව එකවර අතු කපා අස්වනු නෙළාගනී. වන ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීම, කුලී වැඩ ආදිය මධ්‍යස්ථ ආර්ථික කටයුතු වෙති. සංචාරක මාර්ගෝපදේශකත්වය හා සංචාරක කර්මාන්තය කන්තෙලිය අවට නාකියාදේශීය ගම්මානයට සීමා වී ඇත. කිතුල් කර්මාන්තය හා කුඹුරු වැඩවල නියැලෙන පිරිස ඊට වඩා බහුල ය. මන්ද සෘජුව කිතුල් මදින්නන්ට අමතරව කිතුල් පැණි එකතුකර හකුරු සාදන, එම ක්‍රියාවලියට ද්විතියව එකතුවන පවුල් ද බොහෝ ඇත. වී වගා කරන කුඹුරුවල දවස් කලියට වැඩකරන අය ඇත. ඉහළ ම ආර්ථික කටයුත්ත වන තේ වගාව නාකියාදේශීය, දෙදියගල පමණක් නොව සෑම කන්තෙලිය මායිම් ගමක ම ප්‍රධාන ආර්ථික කටයුත්ත හා වනාන්තරයට අතිශය අත්තරායකාරී ලෙස පැතිරෙන තර්ජනය වී ඇත.

සංචාරකයන් වැඩි වශයෙන් කන්තෙලියට සංචාරය සඳහා යොමුවීමත් සමග සංචාරක නිවාස නාකියාදේශීය ගම්මානය අවට නිර්මාණය වී ඇති අතර සිංහරාජය ද මේ ආසන්නව පිහිටා ඇති බැවින් සංචාරක කලාපයක් ලෙස මෙම ප්‍රදේශ සංවර්ධනය කළ හැකි මට්ටමේ පවතී. සංචාරක මාර්ගෝපදේශකයන් ද ගම්මාන අවටින් ම බිහිවී ඇති අතර රැකියා විරහිත තරුණ ප්‍රජාවට තම ජීවන තත්වය උසස් කර ගැනීමට එය මහඟු අත්වැලකි. මේ ආකාරයට කන්තෙලිය

අවට ග්‍රාමීය භූමි පරිභෝජන රටාව නාකියාදේශීය හා දේදියගල ගම්මාන පාදක කරගනිමින් පැහැදිලි කළ හැකිය.

ග්‍රාමීය ජීවනෝපාය ගොඩනැංවීම සඳහා කන්තෙලියෙන් ලැබෙන දායකත්වය

ඉහත විග්‍රහ කරන ලද ග්‍රාමීය භූමි පරිභෝජන රටාව තුළ ග්‍රාමීය ජීවනෝපාය ගොඩනැංවීමට කන්තෙලියෙන් ලැබෙන දායකත්වය අති මහත් ය. ග්‍රාමීය ජනතාව වන සම්පත ස්වභාවික ප්‍රාග්ධනය බවට පත්කොට සිය ආර්ථික කටයුතු කර කර ගනී. වී වගාවට හා තේ වගාවට අවශ්‍ය කරන ජල සංචිත ගිං ගඟ හා නිල්වලා ගඟෙහි ප්‍රධාන පෝෂක ප්‍රදේශය වශයෙන් කන්තෙලියෙන් ලැබේ. ජල පෝෂක ප්‍රදේශයක් ලෙස ඵ්දිනදා කටයුතු හා වගා කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය කරන ජල සම්පත නොඅඩුව ගම්මාසින්ට ලබාදීමට කන්තෙලිය සමත්ය. එහෙයින් මෙම ගම්මාන වනාන්තරයට පින් සිදුවන්නට කිසිදා නියං තත්වයකට මුහුණ පා නැත. වනාන්තරයේ ඇති කිතුල් ගස් කිතුල් කර්මාන්තයට අවශ්‍ය වටපිටාව ස්වභාවයෙන් ම සකසා ඇත. කිතුල් පැණිවලට අමතරව කිතුල් හකුරු නිෂ්පාදනයට ගම්මුන් යොමුවීමත් සමඟ ඒ ආශ්‍රිතව ආදායම් මාර්ග ද සරු වී ඇත. වනාන්තරයෙන් සපයා ගන්නා එනසාල්, වෙනිවැල්, හල්, බෙරලිය, මොර ආදී වනජ ද්‍රව්‍ය වෙළඳපොළට ඉහළ මිලකට අලෙවි කිරීමට ගම්මුන්ට හැකියාව ලැබී ඇත. නීති විරෝධී ලෙස සිදුකරන වල්ලාපට්ටා වෙළඳාමෙන් ද ගම්මුන් ආදායම් උපයා ගනී. කන්තෙලිය ජෛව රක්ෂිතයක් බවට පත් කිරීමත් සමඟ දෙස් විදෙස් සංචාරකයන් වැඩි වශයෙන් වනාන්තරයේ සුන්දරත්වය විඳීමට ගලා එන්නට විය. පාරිසරික සංචාරක කර්මාන්තය මෑත කාලීනව වඩාත් ජනප්‍රිය වී ඇත. කඳු නැඟීම, වනාන්තර තරණය සඳහා සංචාරකයන් වඩාත් ජේවී ඇති හැඩක් අධ්‍යනයේ දී පසක් විය. මෙය කරුණු කොටගෙන කන්තෙලිය වනාන්තරය අවට සංචාරක නිකේතන, හෝටල් රාශියක් බිහි වී ඇත. මේවා පාරිසරික සංචාරක කර්මාන්තයේ යෙදෙන සංචාරකයන්ට සොදුරු නවාතැන්පොළක් වනවා සේ ම ගම්මුන්ට ද ඉහළ ආදායම් ලබාගැනීමට මහඟු තෝතැන්නකි.

වනාන්තරය නැරඹීමට පැමිණෙන දෙස් විදෙස් සියළුදෙනා වනාන්තරයට ඇතුළුවීමට ප්‍රථම ප්‍රවේශ පත්‍රයක් මිලදී ගැනීම අනිවාර්ය වේ. එමඟින් ද රජයට ප්‍රමාණාත්මක ආදායමක් ලබා ගැනීමට හැකියාව ලැබී ඇත. එපමණක් නොව දෙස් විදෙස් කිසිදු සංචාරකයෙකුට සංචාරක මඟපෙන්වන්නෙක් නොමැතිව වනාන්තරය තුළට පිවිසීමට හැකියාවක් නොමැත. එහෙයින් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශයෙන් ම සංචාරක මඟපෙන්වන්නන් මේ සඳහා පුරුදු පුහුණුකොට මානව ප්‍රාග්ධනයක් වශයෙන් යොදවා ඇත. ඒ තුළින් රැකියා විරහිත ග්‍රාමීය තරුණ ප්‍රජාවට රැකියා

අවස්ථාවන් උද්භූතය වී ඇත. තරුණ ප්‍රජාව පමණක් නොව රැකියා විරහිත වැඩිහිටියන් පවා මේ සඳහා ස්ව කැමැත්තෙන් හා උද්යෝගයෙන් යුතුව සහභාගීවීම භාග්‍යකි. සංචාරක මගපෙන්වන්නන් අතර මෙම කටයුත්ත ස්වේච්ඡාවෙන් කිසිදු වැටුපක් නොලබා සිදුකරන පිරිස් ද සිටී. කන්නෙලිය වැසි වනාන්තරය පාදක කොටගෙන මානව සම්පත ඵලදායී ලෙස ආර්ථික ක්‍රියාවලියට යෙදවීමට හැකිවීම මහත් භාග්‍යකි.

සොබාදම් මාතාවගේ ජීවනාලිය බදු කන්නෙලිය වැසි වනාන්තරය ප්‍රදේශවාසීන්ට පිරිසිදු ජලය හා වාතය දායාද කරනවා මෙන්ම සිය ආර්ථිකය තර කරගැනීම සඳහා අවැසි ආර්ථික සම්පත් ද සපයයි. ඉහතින් විග්‍රහ කරන ලද ග්‍රාමීය ජීවනෝපායන් පිරික්සීමේ දී ඒ බැව් මැනවින් පැහැදිලි වේ.

නිගමනය

ලෝකයේ සෑම රටක් ම කවර හෝ ස්වභාවික සම්පත් පදනමක් මත ගොඩනැගී ඇත. වනාන්තර ස්වභාවික සම්පත්වල යථා ස්වභාවය ලෙස සැලකිය හැකිය. ඒ අතරින් නිවර්තන වර්ෂා වනාන්තර ජෛව විවිධත්වයෙන් ඉහළ පරිසර පද්ධතියක් ලෙස සැලකිය හැකිය. කන්නෙලිය යනු ශ්‍රී ලංකාවේ පහතරට තෙත් කලාපයේ පිහිටා ඇති නිවර්තන තෙත් කලාපීය වනාන්තරයකි. ශ්‍රී ලංකාවේ විශාලතම වැසි වනාන්තරය වන සිංහරාජ වනාන්තරයටත් වඩා ඉහළ ජෛව විවිධත්වයක් කන්නෙලිය තුළ දැකගත හැකිය. වනාන්තරය අවට ගම්මානවල මානව ක්‍රියාකාරකම් වනාන්තරයන් සමඟින් දක්වන අන්තර් සබඳතාවයන් විශ්ලේෂණය කර, ගම්වාසී ජනතාව තම ජීවනෝපායන් සරිකර ගැනීමට ස්වභාවික සම්පතක් ලෙස කන්නෙලිය වනාන්තරය උපයෝගී කර ගන්නා ආකාරය පිළිබඳව විශ්ලේෂණය කිරීම මෙම අධ්‍යයනය තුළ සිදුකර ඇත. ඒ අනුව ග්‍රාමීය ජනතාවගේ ආර්ථිකය සවිමත් කිරීමෙහිලා කන්නෙලිය වැසි වනාන්තරය දක්වන දායකත්වය අති මහත්ය. කන්නෙලිය වනාන්තරය හා බැඳී පවතින ග්‍රාමීය ජීවනෝපායන් පිරික්සීමේ දී ඒ බැව් පසක් වේ. සංචාරක කර්මාන්තය, කිතුල් හා හකුරු කර්මාන්තය, වේවැල් කර්මාන්තය, වන ද්‍රව්‍ය එක් රැස්කිරීම හා වෙළඳාම උත්ත ග්‍රාමීය ජීවනෝපායන් අතර ප්‍රධාන වේ. තිරසාර සංවර්ධනය කරා යන ගමනේ දී ස්වභාවික සම්පත් නිසි කළමනාකරණයකින් යුක්තව පරිභෝජනය කරනවාත් සමඟ ම අනාගත පරපුර සඳහා රක්ෂා කොට පවත්වා ගැනීම අප සැමගේ යුතුකමකි.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

Bandarathilake, H.M (2003) Community participation in the management of the Kanneliya, Dediyaigala, Nakiyadeniya proposed biosphere reserve, Science foundation Sri Lanka, 31 (1&2) 139-145

Barbier, Edward B. (1987). "The Concept of Sustainable Economic Development." Environmental Conservation.

Conservation of Globally Threatened Species in the Rain Forests of Southwest of Sri Lanka (1999). UNDP/GEF, Colombo.

Kanneliya-Dediyaigala-Nakiyadeniya Forest Complex, Conservation Management Plan (1995). IUCN/FD, Colombo.

Barbier, Edward B. (1987). "The Concept of Sustainable Economic Development." Environmental Conservation.

FAO 1998. Forestry Sector Outlook Study. Report of the Food and Agricultural Organization Asia-Pacific Forestry Policy and Planning Division, Bangkok.

Godoy R.A. and Bawa K.S. 1993. The economic value and sustainable harvest of plants and animals from the tropical forest: Assumption, hypotheses, and methods. Econ. Bot. 47: 215–19.

Godoy R.A., Lubowski R. and Markandya A. 1993. A method for the economic valuation of non-timber forest products. Econ. Bot. 47: 220–33.

Gunatilake H.M. 1998. The role of rural development in protecting tropical rainforests: Evidence from Sri Lanka. J. Environ. Manage. 53: 273–92

Mekonnen A. 1998. Rural household fuel production and consumption in Ethiopia: A case study in rural energy and afforestation. PhD dissertation, Department of Economics, Goteborg University, Sweden.

Ministry of Forestry and Environment. 1995. Sri Lanka Forestry Sector Master Plan. Forestry Planning Unit, Ministry of Forestry and Environment, Battaramulla, Sri Lanka.

ධනපාල, ඒ. එච්. (2012) ස්වභාවික සම්පත් කළමනාකරණය සහ නිරසාර සංවර්ධනය. වනවැනි මුද්‍රණය, සරසවි ප්‍රකාශන.